

Національно-визвольна війна українського народу під проводом Богдана Хмельницького

1. Причини, характер, рушійні сили та періодизація Української національної революції. Соціально-економічні зміни в українських землях протягом лютого 1648 – серпня 1657 рр.
2. Суспільно-політичні причини громадянської війни та поділу козацької України на два гетьманства (вересень 1657-червень 1663 рр.)

Періодизація революції:

- Перший період** (лютий 1648 – червень 1652 р.) – найвищий розмах боротьби;
- Другий період** (червень 1652 – серпень 1657 р.) – погіршення економічного і геополітичного становища;
- Третій період** (вересень 1657 – червень 1663 р.) – загострення соціально-політичної боротьби, розкол України;
- Четвертий період** (липень 1663 – червень 1668 р.) – боротьба національно-патріотичних сил за єдину Україну;
- П'ятий період** (липень 1668 – вересень 1676 р.) – посилене втручання іноземних держав у внутрішні справи України.

Причини війни 1648-1658 рр.:

1. Погіршення становища селян в умовах засилля магнатів;
2. Зростання незадоволення українського міщанства;
3. Обмеження прав козацтва;
4. Полонізація української культури, примусове насадження католицизму;
5. Слабкість королівської влади.

Мета війни:

1. Знищення польського панування, ліквідація кріпацтва;
2. Утворення в етнічних межах України власної держави;
3. Ліквідація середньої та великої феодалльної власності на землю;
4. Утвердження фермерства — козацького типу господарювання.

	піхота	кіннота	наступ, відступ	укріплені табори	гармати
УКРАЇНЦІ					
ТАТАРИ					
ПОЛЯКИ					

Оточення та знищення військ

НАЦІОНАЛЬНО-ВИЗВОЛЬНА ВІЙНА УКРАЇНСЬКОГО НАРОДУ під ПРОВІДОМ Б.ХМЕЛЬНИЦЬКОГО (події 1651 – 1657 рр.)

БИТВА ПІД БЕРЕСТЕЧКОМ 18-30 червня 1651 р.

- Відступ татарського війська 20 червня
- Облога козацького табору 20-30 червня
- Вихід козацького війська з оточення 30 червня

БИТВА ПІД БАТОГОМ 22-23 травня 1652 р.

- піхота кіньота наступ, укріплені відступ табори гармати
- УКРАЇНЦІ
- ТАТАРИ
- ПОЛІАКИ
- Оточення та знищення військ

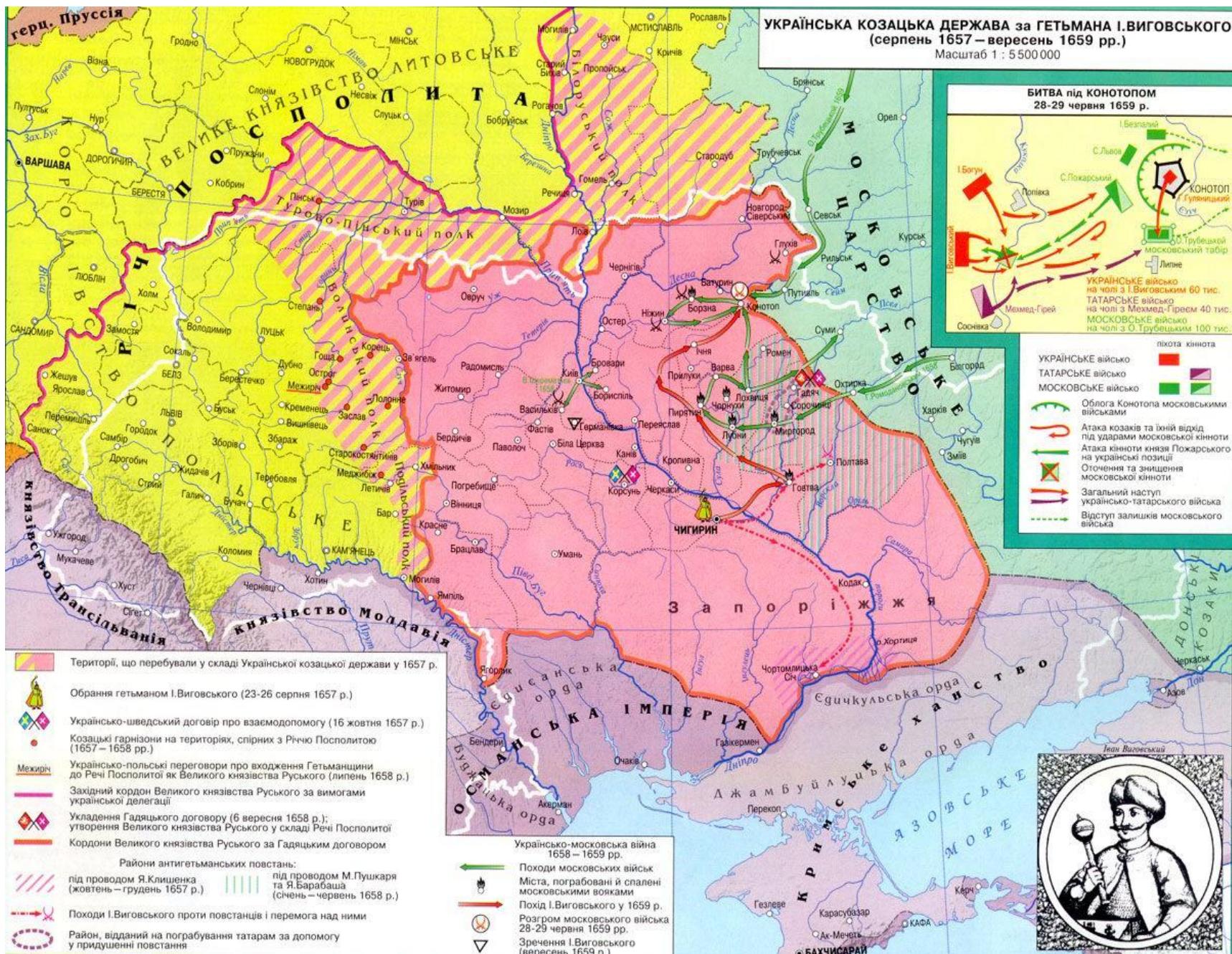

Українська козацька держава – Гетьманщина:

- Військова демократія;
- Політична влада;
- Територія;
- Політико-адміністративний устрій;
- Власна армія;
- Фінансова система і податки;
- Судочинство;
- Соціальна структура населення;
- Активна зовнішня політика;
- Державна мова – українська, релігія – православ'я.

Історичне значення Національно-визвольної війни:

- Виникла незалежна національна держава – Військо Запорізьке;
- Стала імпульсом до формування української нації та її політичної свідомості;
- Народ отримав досвід боротьби проти національного, соціального та економічного гніту;
- Сприяла розвитку усної народної творчості, історичної науки, художньої літератури;
- Послабилася роль РП та Кримського ханства, зміцніла роль Росії, Швеції, Бранденбурга;
- Загострилася соціальна боротьба у Польщі, Московії, Молдові, Османській імперії.

Причини Руїни (1657 – 1687 рр.):

1. Відсутність загальнонаціонального лідера;
2. Глибокий розкол серед української політичної еліти з питань внутрішньої і зовнішньої політики;
3. Егоїзм козацької старшини, її нездатність поставити державні інтереси вище особистих;
4. Намагання Росії, Польщі, Османської імперії та Кримського ханства загарбати українські землі.

Гетьмани періоду Руїни:

Іван Виговський

(1657-1659)

Юрій Хмельницький

(1659-1663)

Правобережжя

Павло Тетеря

(1663-1665)

Петро Дорошенко

(1665-1676)

Лівобережжя

Іван Брюховецький

(1663-1668)

Дем'ян Многогрішний

(1669-1672)

Іван Самойлович

(1672-1678)

Наслідки Руїни:

- Польща, Росія, Османська імперія порушили територіальну цілісність України;
- У громадянській війні загинуло багато представників української еліти, старшини, козацтва;
- Занепало економічне та культурне життя України;
- Втрата національних досягнень доби Б. Хмельницького;
- Суспільна криза Речі Посполитої, Османії, Росії.